

Förord till *Nya testamentets budskap* (NTB)

ATT LÄSA EN BIBELTEXT kan liknas vid att träda in i ett rum. Det kan vara ett välbekant rum, men också ett helt främmande rum. Ju längre man vistas där, desto mer upptäcker man av inredning och möblering. Ett rum kan ha fönster, flera in- eller utgångar, vara stort och öppet, ha vinklar och vrår. I vissa rum trivs man genast medan en i andra kan behöva mer tid för att känna sig hemma.

Libris bibelserie, *Nya testamentets budskap* (NTB), vill guida läsaren in i många spännande »bibelrum«. Serien har tre huvudsyften. För det första vill NTB peka på rummets »interiör« genom att förklara bibeltexternas bakgrund och budskap i deras eget sammanhang. NTB vill, för det andra, öppna dörrar och fönster mot vår egen tid genom att reflektera över bibelordets budskap och tillämpning i dag. För det tredje har NTB som målsättning att presentera utläggningen av bibeltexterna i en tillgänglig och begriplig form.

Nya testamentets skrifter skrevs till församlingar och troende under ett avgörande skede i kyrkans historia. Behoven var stora och mycket stod på spel. Kampen för trons spridning och överlevnad var påtaglig. De tidiga kristna skrev för att skapa identitet och uttrycka sin självförståelse, ge anvisningar och tillrättavisningar, gjuta mod och motivera till efterföljelse. De ville förankra sig, förtydliga sig och försvara sig.

NTB riktar sig till bibelläsare som vill söka bibelordets budskap då som nu. Därför kommenteras de enskilda textavsnitten i två huvudavdelningar. Den första delen fokuserar på bibeltextens teologi och budskap i sin egen tid. Förklaringar ges till den historiska bakgrunden, till textavsnittets funktion i bibelboken som helhet och

till betydelsen av enskilda begrepp och uttryck. Här finns också särskilda faktarutor som behandlar centrala nyckelord och viktiga teman. NTB-serien utgår från översättningen i Bibel 2000, men texten utläggs hela tiden med eget öga på grundspråket.

Den andra avdelningen tar fasta på reflektion, relevans och tillämpning – hela tiden med bibeltexten i fokus. Då Nya testamentet är skrivet för att göra kyrkan medveten om sin identitet och uppgift, är det redaktionens övertygelse att bibeltexterna också bör läsas, tolkas och gestaltas i och genom trons gemenskap. Även om Bibelns budskap många gånger överskrider tid och rum, är dess innebörd inte alltid självklar eller given. NTB vill därför »brottas med texterna« och söka relevans och förståelse av Bibelns budskap i ett samhälle i ständig förändring.

Självklart är detta försök att söka bibelordets betydelse och tillämpning präglad av de olika författarnas bakgrunder och perspektiv. Bokens reflektionsavsnitt bör tas för vad de är: ett försök att närma sig de svåra – men mycket nödvändiga – frågorna om bibeltextens innebörd i ett nutidsperspektiv. Även om författarna till NTB-serien står i olika kristna traditioner, förenas de i synen på Bibeln som den viktigaste utgångspunkten och riktmärket för kristen tro och efterföljelse i dag.

För att lättare hitta i kommentaren har dess olika delar försetts med symboler. Det finns fem olika symboler som markerar: 1) textavsnittets sammanhang och uppbyggnad, 2) utläggning av textens innehåll, 3) faktaruta med fördjupning, 4) sammanfattning av textavsnittets budskap, och 5) reflektioner över texten utifrån ett nutidsperspektiv. I slutet av boken finns även en sammanfattning av hela bibelbokens budskap samt en kommenterad litteraturlista.

Flera gamla ordformer i Bibel 2000 såsom »Kristi«, »Jesu« och »skall« kommer att moderniseras i den nya bibelöversättning NT2026. Därför har vi redan här gått över till det som är gängse språk i brödtexen medan det äldre sättet att uttrycka sig finns kvar i bibelcitaten.

NTB-serien består av totalt sjutton volymer och i den här volymen är det Apostlagärningarna som står i fokus. Apostlagärningarna är en omfattande och spännande bok som ger oss berättelsen om de första kristna. Men bokens författare, Lukas, har inte skrivit en kyrkohistoria i största allmänhet utan en bok som skildrar hur evangeliet fördes från Jerusalem till Rom – om hur allt började med en liten, marginaliserad grupp av Jesustroende judar i Jerusalem för att till slut förkunnas fritt i världsmetropolen Rom. Det är framför allt en berättelse om hur Gud formar ett nytt folk, ett folk som nu inte enbart består av det judiska folket utan av alla folk. I centrum av berättelsen står den heliga Anden och allt som sker genom Andens omvälvande och kraftfulla närvaro i världen. Medan Lukasevangeliet berättar om Jesus verksamhet, skildrar Apostlagärningarna vad Jesus fortsätter att lära och göra genom de första kristna i den heliga Andes närvaro och kraft. Andens tid är nu.

Kommentaren är författad av Anders Sjöberg. Han är teologie licentiat och har arbetat som lärare i Nya testamentet vid Johan-nelunds teologiska högskola. Han har även varit missionsföreståndare för Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS) och ordförande för Svenska evangeliska alliansen (SEA). Sjöberg är prästvigd inom EFS och har även tjänat som pastor i Equmeniakyrkan.

På grund av särskilda omständigheter kunde Sjöberg inte färdigställa denna kommentar. Carl-Magnus Carlstein, doktorand i Nya testamentet vid Enskilda Högskolan Stockholm och adjunkt vid Linköpings universitet, har därför fyllt ut Sjöbergs grovmanus och bearbetat det till ett färdigt manus. Det är alltså Sjöbergs kommentar även om struktur, språk och stil inte helt är hans.

Avslutningsvis, redaktionens övertygelse i arbetet med NTB är att Gud talar i vår tid genom det Ord som en gång talats och nedtecknats. Därför är det vår önskan att NTB ska ge hjälp till att än en gång höra det Ord som kan mätta vår hunger och styrka oss till tro, lydnad och handling.

Mikael Tellbe